

Täysistunto

Torstai 11.12.2025 klo 16.00—17.03

2.7. Suullinen kysymys toimeentulotukea koskevista leikkauksista (Jessi Jokelainen vas)

Suullinen kysymys SKT 206/2025 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Myöskin vasemmistoliiton eduskuntaryhmällä on samasta aiheesta kysymys. — Edustaja Jokelainen.

Keskustelu

16.48 **Jessi Jokelainen vas:** Arvoisa puhemies! Toimeentulotuki on viimesijainen tuki, eli tuensaajalla ei saa olla varallisuutta, säästöjä eikä säännöllisiä tuloja. Sitä siis saavat ihmiset, jotka ovat taloudellisesti äärimmäisen heikossa asemassa ja joista moni on paitsi laaja-alaisen sotepalveluiden tarpeessa myös aivan muuta kuin työkykyinen kokoaikatyöhön.

Hallitus on itse lisännyt toimeentulotuen tarvitsijoiden määrää sosiaaliturvaleikkauksillaan, ja nyt vielä viimesijaisen tuen leikkauksilla tavoitellaan 74 miljoonan euron säästöjä. Jatkossa siis yksin asuva toimeentulotuen saaja voi joutua maksamaan ruokansa, laskunsa ja lääkkeensä alle 300 eurolla kuukaudessa — tämä siis tilanteessa, jossa hallitus on korottanut lääkkeiden arvonlisäveroa, ja tilanteessa, jossa Suomi on jo valmiiksi saanut huomautuksia perusturvan riittämättömästä tasosta.

Arvoisa pääministeri Orpo, ikivihreän sanonnan mukaan sanojen ja tekojen ollessa ristiriidassa on uskottava tekoja, ja niinhän te omien sanojennekin mukaan hallituksessa puhutte, teoin. Millä konkreettisilla keinoilla te siis aiotte luoda toivoa suomalaisille, kun kauniiden sanojenne höysteeksi keksitte jatkuvasti uusia rangaistuksia ihmisille, jotka jo kärsivät hallituksen tekojen ja valintojen seurauksista?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Ministeri Grahn-Laasonen.

16.49 **Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen** (vastauspuheenvuoro): Ensinnäkin, arvoisa puhemies, lääkkeet katetaan toimeentulotuesta, mikäli muuta toimeentuloa tai varallisuutta ei ole näiden lääkkeiden saamiseen, eli se on Suomessa turvattu jokaiselle, välttämättömät lääkkeet.

Sitten tästä toimeentulotuen uudistamisesta: Toivon, että saisin sen ymmärryksen läpi, mikä tässä on päällimmäinen päämäärä. Se on se, että siltä viimesijaiselta toimeentulotuelta pääsisivät ihmiset pois, ensisijaisesti työhön, osallisuuteen tässä yhteiskunnassa, mutta mikäli se ei ole mahdollista, niin ensisijaisille etuuksille, minkä jälkeen ihmiset ovat myös palvelujen piirissä. Kuvaan, mitä se esimerkiksi tarkoittaa: toimeentulotuen sijaan työttömyysturvan piiriin, jolloin ihminen saa korkeampaa perusturvaetuutta mutta myöskin työllisyyttä edistäviä palveluja [Vasemmalta: Ei ole!] ja apua ongelmiensa juurisyihin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 126/2025 vp

voidakseen työllistyä ja päästä jaloilleen ja huolehtia omasta elatuksestaan ja perheensä elatuksesta. [Pia Lohikoski: Tehän poistitte suojaosan!] Tämä on se pyrkimys tässä.

Samoin esimerkiksi nuorten kohdalla pyritään siihen, että meille ei syntyisi sukupolvea nuoria ihmisiä, jotka ovat pelkän viimesijaisen toimeentulotuen varassa, vaan että heitä ohjattaisiin opiskelemaan, [Puhemies koputtaa] että heille tarjottaisiin kesätöitä, [Puhemies: Kiitoksia!] että olisi joitain vaihtoehtoja sille viimesijaiselle tuelle.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä tästä aiheesta, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Harjanne.

16.51 Atte Harjanne vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämän hallituksen ison linjan verotukseen ja sosiaaliturvaan voisi tiivistää aika suoraan, että köyhille keppiä ja rikkaille porkkanaa. [Vasemmalta: Näin on!] Siitä tässä on kyse, ja se on se linja, jonka te olette valinneet, ja se sitten erilaisilla sanankänteillä tässä kuvataan — ja ei se mitään, te olette vallassa oleva hallitus, se on teidän valintanne.

Mutta kun katsoo tätä epävarmaa maailmaa, näitä ulkoisia tekijöitä ja muita, mihin me ei ehkä voida vaikuttaa, niin tässä maailmassa minä luulen, että tämä linja, joka koettelee monen oikeudenmukaisuudentuntoa, on aika iso osa sitä näkymätöntä jarrua, joka tätä maata pidättelee tällä hetkellä. Kysyisin pääministeri Orpolta: mikä on nyt se viesti, miltä näyttää pääministeri Orpon hallituksen ajatus sellaisesta hyvinvointivaltiosta, joka kannattelee kaikkia ja luo toivoa ja tuo sen turvan tällaiseen maailmaan, joka sitä aika vahvasti haastaa?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo.

16.52 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jaan täysin tavoitteen siitä, että meillä on laaja hyvinvointiyhteiskunta, joka kannattelee, jossa ihmisillä on töitä ja toimeentuloa, jossa meillä on niin korkeata osaamista, menestyviä yrityksiä, työpaikkoja, turvaa ja niin vahva Suomi, että se pystyy huolehtimaan myöskin heikoimmistaan. Mitään muuta tavoitetta meidän työllämme ei ole. Meidän hallituksemme strategia ja ajatus on luoda Suomeen työllisyyttä, saada aikaan investointeja, laittaa kilpailukykyä kuntoon, saada ihmisille, niille perheiden isille ja äideille töitä, jotta he voivat huolehtia niistä lapsistaan ja jotta meillä on varaa tosiaankin heikoimmista huolehtimiseen ja säilyttää tämä hieno hyvinvointiyhteiskunta palveluineen.

Mutta me olemme erittäin vaikeassa maailmanajassa. Suomi kärsii eniten tästä geopolittisesta tilanteesta, Venäjän hyökkäyssodasta Ukrainassa. Suomi kärsii eniten. Se vaikuttaa meidän talouden kasvuun. Se vaikuttaa ihmisten mielialaan. Tämä kaikki yhdessä sen kanssa, [Puhemies koputtaa] että meillä on raskas perintö velkaantumisessa, johtaa siihen, että me joudumme säästämään, [Välihuutoja — Puhemies: Aika!] ja totta kai se säästäminen on jostain pois.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Tynkkynen.

16.53 Oras Tynkkynen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! ”Se syventää köyhyyttä entisestään.” Näin kommentoi Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen Jussi Ter-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 126/2025 vp

vola tätä teidän ajamaanne toimeentulotukiudistusta. Ylessä asia kiteytettiin näin: ”Käytännössä ne, jotka ovat köyhiä jo nyt, köyhtyvät arvion mukaan lisää.” Te perustelette sitä jälleen kerran talouden vaikealla tilanteella, että tarvitaan säästöjä.

Mutta kansalaisille on hyvä tehdä selväksi, mihin teillä on varaa. Teillä on varaa keventää minun kaltaisten suurituloisten ihmisten verotusta, mutta niiltä kaikkein köyhimmiltä ja kaikkein heikoimmilta suomalaisilta teidän pitää hakea niitä säästöjä. [Vasemmalta: Kyllä, just näin!] Miten ihmeessä, hyvä hallitus, te perustelette tämän arvovalinnan?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Ministeri Grahn-Laasonen.

16.54 Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin puolustan Suomen hyvinvointivaltiota. Meillä on erittäin vahvat turvaverkot Suomessa myöskin tämän jälkeen. Edelleen vuonna 2024 ja tästä eteenpäin Suomi on sijoittunut EU-maiden kärkipäähän, kun mitataan, kuinka paljon julkisia varoja käytetään sosiaalietuuksiin suhteessa bruttokansantuotteeseen. Meillä on jatkossakin erittäin vahvat, hyvät turvaverkot, ja pikemminkin pyrimme siihen, että ohjaamme ihmisiä palvelujen piiriin ja ennen kaikkea sinne työelämään ja opiskeluihin ja pääsemään eroon siitä hankalasta elämäntilanteesta, joka vie ihmisen viimesijaisen toimeentulotuen varaan, jonka tarkoituskin on olla väliaikaista. Pitää pyrkiä auttamaan ihmisiä eteenpäin elämässä.

No, sitten toinen asia on se, miten saadaan tämä Suomen talous nousuun, jotta meillä on varaa tähän meidän hyvinvointiyhteiskuntaan myöskin tulevaisuudessa, ja se on se työllisyys ja työpaikat, työn tekemisen kannusteet. Sen takia hallitus keventää työn verotusta ja pyrkii tekemään työstä entistä kannattavampaa, että jatkossa työtä tehtäisiin enemmän, että työpaikkoja voisi syntyä Suomessa lisää, [Välihuutoja] koska se tuo myöskin verotuloja pitkällä tähtäimellä tähän maahan. [Puhemies: Kiitoksia, aika!] — No, tässä pääasiat. Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Sitten vielä edustaja Jokelainen.

16.55 Jessi Jokelainen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt kun hallitukselta selvästi puuttuu inhimillinen näkökulma, vaikka puhutaan ihmisiä ja ihmisten toimeentuloa koskettavista heikennyksistä, niin otetaan sitten puhtaasti taloudellinen katsantokanta-asia. Monessakin asiassa olette tällä hallituskaudella leikanneet silmittömästi sieltä täältä, koska ajat ovat kovat, ja hallitus pyrkii säästämään sieltäkin, missä säästettävää ei ole. Mutta silti olette valmiita laittamaan toimeentulotuen leikkausten yhteydessä 17 miljoonaa euroa byrokratiaan — ja tämä samaan aikaan kaikista rikkaimmille annettavien veronalennusten kanssa. Että miten se nyt on, arvoisa pääministeri Orpo, mihin hallituksenne perustaa vakaan uskomuksen siitä, että köyhien lyömiseen käytettävät rahasummat muuttuvat maagisesti työpaikoiksi ja hyvinvoinniksi?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Ministeri Grahn-Laasonen, olkaa hyvä.

16.56 Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ehkä tämä kaipa tarkennusta, mihin lukuun tässä viitattiin. Mikäli sillä esimerkiksi tarkoitettiin sitä, että pyritään tuomaan palveluja, joilla autetaan ihmisiä eteenpäin:

Pöytäkirjan asiakohta PTK 126/2025 vp

[Aino-Kaisa Pekonen: Mitä palveluita te olette tuomassa?] Esimerkiksi Kansaneläkelaitos ja meidän työllisyysviranomaiset palvelevat ihmisiä, auttavat eteenpäin näistä hankalista elämäntilanteista. Korostan ja toistan vielä sitä, että toimeentulotukiuudistuksen keskeinen tavoite on se, että ihmiset eivät jäisi pitkäksi aikaa loukkuun sinne viimesijaiselle turvalle, mikä aina kuitenkin on hyvin hankala elämäntilanne, väistämättä. Ei ole yhtään varaa mihinkään ylimääräiseen. Me pyritään pikemminkin siihen, että ihmiset hakeutuisivat ensisijaisille etuuksille, jolloin heillä on myöskin työnhaun mahdollisuudet, palvelut ja velvoitteet, että pääsisi elämässä eteenpäin, että olisi mahdollisuus työllistyä. Tähän hallitus pyrkii. [Pia Lohikoski: Sitä te ette kuitenkaan tee!] Ei se ole mitään pahantahtoisuutta, että ihmisille pyritään tarjoamaan palveluja ja että heitä myöskin velvoitetaan työnhakuun, koska se kestävä tapa vähentää lapsiperheköyhyyttä on se, että vanhemmat työllistyvät. Se, että ihminen pääsee köyhyysloukusta, työllistyy, on se meidän tavoite, vaikka minä tiedän, [Puhemies: Aika!] että me eletään nyt erittäin vaikeata taloudellista aikaa ja työllisyyttä pitää pystyä vahvistamaan monin uudistuksin.

Kysymyksen käsittely päättyi.